

Berättarkväll 3 mars 2014

Göran Persson: Vattentornet på Galgberget

Göran Persson, mannen som 2003 stegade in till kommunalrådet Sven-Åke Thoresen och köpte vattentornet för 10 kronor, berättade om hur projektet Dellenova och den ekonomiska föreningen Galgberget kom till.

Göran jobbade på 1980-talet på Länsstyrelsens antikvariska avdelning med placering i Hudiksvall, som är hans födelsestad. Både i professionen och privat var och är han intresserad av byggnader och fick upp ögonen för vattentornet och det unika området runt omkring, Galgberget. Här finns bland annat en del fornlämningar och spår från järnvägsbygget samt ett intressant djur- och växtliv.

Hudiksvall hade i slutet av förrförra århundradet dåligt vatten, och 1901 tog staden beslut att bygga ett vattentorn. Det var ett kostsamt projekt, man fick dra ledningar från en vattentäkt vid nuvarande

elljusspåret, total längd 16,5 km. Fundamentet för vattentornet var klart 1903, och då fick man idén att bygga ett torn och utlyste en tävling om utformningen. När det hela stod klart sträckte sig tornet 82 meter över havsnivån, och utsikten där uppifrån är strålande. 1980 lades verksamheten i vattentornet ner och byggnaderna började förfalla.

Direkt efter köpet 2003 satte Göran igång med reparationerna, som var omfattande, och "fixade pengar från kompisar" (som han uttryckte det) för att finansiera projektet Dellenova. Verksamheten, som är inriktad på seismologiska studier med tyngdpunkt på Dellensjöarnas tillblivelse en gång i tiden, bedrivs i samarbete med bland andra Uppsala Universitet, Kungl Tekniska Högskolan i Stockholm och olika universitet och högskolor ute i världen. T ex har man vid universitetet i Glasgow, Skottland, genom stentester kommit fram till intressanta resultat. Under året 2005 – 2010 hade man 13.000 betalande gäster vid anläggningen, varav 60 procent kom från andra orter och länder. Genom verksamheten har cirka 24 årsarbeten skapats i kommunen.

Erik Pettersson: Bröderna Ring

Förre chefen för Systembolaget i Hudiksvall, Erik Pettersson, berättade att han redan som sjuåring började intressera sig för släktforskning. Nu som pensionär är han ordförande för Hudiksvalls släktforskarförening.

Hans morfarsfar Olof Olofsson Ring föddes 1854 i Korpåsen, Hassela. Han arbetade som skogsarbetare och blev sedan dräng hos en handlare Rapp i Franshammar. Här fick han lära sig lite om medicin och åkte med på forbonderesor till Stockholm och fick lust att skapa egen handelsverksamhet. Det gick inte så bra, så 1879 flyttade familjen till hustrun Britas föräldrahem, ett båtsmanstorp i Norråkre, Rogsta. Olof och Brita fick fyra söner och två döttrar. Det är sönerns liv som Erik Pettersson berättar om. 1894 började man bygga Bergsjöbanan, som i Rogsta gick mycket nära båtsmanstorp. Alla pojkarna blev intresserade av järnvägen och alla jobbade där, somliga länge, somliga kortare tider.

Äldste grabben och Erik Pettersson morfar, *Olof Emanuel Ring*, 1880-1954, började som lokeldare och blev sedan lokförare. Han var fackligt och politisk aktiv inom järnvägsmannaförbundet, Hudiksvalls arbetarekommun och stadsfullmäktige. 1912 köpte han ett hus vid Östra Storgatan, vid nuvarande Kolonivägen.

Näste son, *Nils Albin Ring*, 1881-1925, jobbade som sin storebror lokeldare och fackligt och politiskt aktiv. Dessutom var han godtemplare, naturintresserad och körsångare (tenor). 1925 skulle han lära en brorson att jaga, men av våda sköt brorsonen med ett skott i halsen, och Nils dog efter ett par dagar. 150 personer samlades på kafé Mimer för att hylla honom före (!) begravningen.

Därefter kom *Lars Anton Ring*, 1885-1975, som fick desto längre liv. Han var diversearbetare, fiskardräng, bonddräng, skogsarbetare m m. Han fick jobb hos Hedbloms Möbler, men fick sparken då han försökte starta en fackförening. Då blev han rallare i Porjus ett tag innan han fastnade vid Televerket i Ljusdal. Även denne man var fackligt och politisk aktiv samt körsångare (bas). Han var släkt- och bygdeforskare och har skrivit en bok om sina barndomsminnen.

Lillbrorsan *Erik Emil Ring*, 1889-1911, började också vid järnvägen. Han funderade på värvning vid flottan 1909, men kände sig lurad och försökte ta sig till en farbror i Amerika. Han kom inte längre än till Hull, där en läkare dömde ut hans syn. Så småningom fick han en ny chans och kom först på sommaren 1910 till farbrodern i Minnesota. I mars 1911, när de reste med en forälska drack han förorenat vatten i en källa och dog inom några dagar.

Erik Pettersson avslutade sin berättelse med orden: "För att veta vem man är måste man veta sitt ursprung. Gå med i släktforskarföreningen!"